

Estudi de l'assignació de gènere als manlleus gastronòmics del català

Treball de Fi de Grau, UAB
Grau en Llengua i Literatura Catalanes, curs 2019-2020

Mariona Alemany Puig
Tutoria: Teresa Cabré Monné

Índex

1. INTRODUCCIÓ	2
2. L'ASSIGNACIÓ DE GÈNERE EN MANLLEUS	2
3. METODOLOGIA	6
3.1. Selecció dels manlleus	6
3.2. Característiques dels individus enquestats	8
4. ÀNALISI DELS RESULTATS	10
4.1. Taules de resultats	10
4.2. Anàlisi dels possibles factors d'assignació de gènere	13
4.2.1. Hiperònim.....	13
4.2.2. Desinència	15
4.2.3. Gènere no marcat	16
4.2.4. Analogia o gènere analògic	16
4.2.5. Llengua d'origen del manlleu.....	17
5. CONCLUSIONS.....	19
6. BIBLIOGRAFIA.....	22
6.1. Fonts.....	22
6.2. Dicionaris i enciclopèdies.....	22
7. ANNEXOS	23
7.1. Enquesta	23
7.1.1. Presentació de l'enquesta als informants.....	23
7.1.2. Preguntes inicials.....	23
7.1.3. Preguntes sobre el gènere	23
7.2. Taula núm. 1: Els resultats segons l'hiperònim i la desinència.....	33
7.3. Taula núm. 3: L'edat dels informants	36

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball analitza l'assignació de gènere als manlleus del català. Concretament, en 72 manlleus i noms de marques referents a menjars i begudes. L'estudi es basa en les dades obtingudes d'una enquesta amb 344 informants en què es demanava el gènere de cadascun dels manlleus escollits. L'objectiu és corroborar la hipòtesi que els manlleus no animats segueixen regles d'assignació de gènere, de la mateixa manera que s'ha comprovat que els animats es basen en el sexe biològic —tot i que, en aquest treball, es parlarà de *gènere psicològic* quan es faci referència a humans. És a dir, es vol demostrar que els parlants nadius tenen integrat un seguit de normes que els permeten decidir si un manlleu és femení o masculí. Per tant, es parteix de l'assumpció que el gènere és lèxic, és a dir, que forma part de la informació inherent dels noms i que, en conseqüència, es troba al lexicó mental (MASCARÓ, 1986).

A partir d'aquesta premissa, doncs, es tractarà el tema de l'assignació de gènere, començant per fer un repàs de la bibliografia sobre la matèria en qüestió. La resta del treball consistirà en: la metodologia, en què s'explicarà tot el procés d'elaboració del treball; l'anàlisi dels resultats obtinguts de l'enquesta, les conclusions finals, la bibliografia i els annexos, que constaran de l'enquesta i de les taules de resultats obtinguts.

2. L'ASSIGNACIÓ DE GÈNERE EN MANLLEUS

L'assignació de gènere en noms és un problema que ha estat àmpliament estudiat; en diferents llengües. La principal incògnita que es planteja és si hi ha o no unes regles sistemàtiques que els parlants segueixen a l'hora d'assignar gènere als noms, tant als genuïns com als manlevats. Segons Greville Corbett (1991), hi ha lingüistes, com Bloomfield, que accepten la possibilitat que el parlant ha de memoritzar el gènere de cada nom i que no el pot deduir. Tanmateix, Corbett (1991: 7-8) exposa tres evidències que demostren el contrari: que els nadius gairebé mai s'equivoquen a l'hora d'utilitzar un gènere o un altre, que hi ha d'haver un mecanisme per assignar gènere als manlleus i que els parlants, a l'hora d'utilitzar paraules inventades, els assignen un gènere de manera consistent. Segons Corbett, els sistemes d'assignació poden venir determinats per dos

tipus d'informació sobre el nom: el significat —és a dir, la semàntica— i la forma que, al seu torn, es divideix en l'estructura del mot —la morfologia— i l'estructura del so —la fonologia.

A Corbett (1991), s'estudia l'assignació de gènere en general, analitzant diferents llengües per trobar-ne possibles regles i classificar-les en sistemes semàntics i sistemes formals. També s'argumenta sobre si hi ha o no regles d'assignació de gènere específiques per a manlleus. La hipòtesi més simple és que als préstecs se'ls assigna gènere mitjançant les mateixes regles d'assignació que als mots genuïns. Aquesta teoria pot ser vàlida, però també ens hem de plantejar si hi ha algun altre mecanisme que només s'apliqui a manlleus (CORBETT, 1991: 71). Aquest problema es tracta tant a l'estudi de Smead (2000) sobre els anglicismes de l'espanyol *chicano*¹, com al de Morin (2006), sobre els préstecs de l'espanyol relacionats amb els ordinadors i internet.

Tots tres autors fan referència a l'estudi de Poplack et al.², segons el qual hi ha tres factors principals d'assignació de gènere, ordenats segons el grau d'importància: en animats, el gènere psicològic; i en inanimats, el gènere fonològic —basat en els fonemes finals— i el gènere analògic —o sigui, el gènere que s'assigna a un manlleu basant-se en el gènere d'un nom de significat similar que ja forma part de la llengua d'arribada. Pel que fa al darrer factor esmentat, Morin, seguint Smead, l'anomena *gènere sinonímic* i, en el seu estudi, sembla ser el factor principal en l'assignació de gènere de la majoria dels manlleus no ambigus —és a dir, dels manlleus als quals s'assigna el mateix gènere de manera consistent (MORIN, 2006: 320).

Però també es contempla una altra possibilitat: que els manlleus s'assignin al gènere no marcat, és a dir, el que s'assigna per defecte, sovint perquè és més productiu (CORBETT, 1991: 75). A Morin (2006), es fa referència a diferents treballs que han

¹ També anomenada *xicano*, és una varietat de l'espanyol que parlen els mexicans que viuen a Estats Units; el terme no només fa referència a la llengua, sinó que denomina la cultura del grup de persones que s'hi identifiquen. Vegeu:

WIKIPEDIA, THE FREE ENCYCLOPEDIA: *Chicano*.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Chicano#Cultural_identity> [Consulta: maig del 2020]

² Estudi citat a Morin (2006): Shana POPLACK, Alicia POUSADA, David SANKOFF, *Competing influences on gender assignment: Variable process, stable outcome*, «Lingua», núm. 57 (1982), ps. 1-28.

estudiat aquesta possibilitat, entre ells el de Rudolf Filipovic³ el qual afirma que, en llengües romàniques, els manlleus de l'anglès reben el gènere segons l'anomenada “tendència masculina” (MORIN, 2006: 324). A Smead (2000) i a Morin (2006) es té en compte aquesta possibilitat i, de fet, l'estudi de Morin explica que tant Sánchez com Smead (2000) van descobrir que, en espanyol, si no hi ha cap factor que indiqui que el nom ha de ser femení, el gènere per defecte és sempre el masculí (MORIN, 2006: 324). A Corbett (1991), en canvi, s'exposa que, sovint, en diverses llengües, s'apliquen les regles normals d'assignació al manlleu i que, per coincidència, se li assigna el gènere no marcat.

Un altre factor a considerar en l'assignació de gènere és el gènere original del manlleu en la seva llengua de partida. Sovint s'ha proposat que podria ser un aspecte a tenir en compte, tanmateix, Corbett pensa que no hauria de ser així, perquè poques vegades es coneix la llengua original; hi ha casos de coincidència, però aquesta influència és difícil de corroborar, si no és que resulta d'un esforç conscient per part de parlants cultes (CORBETT, 1991: 81). Morin també estudia aquesta possibilitat i fa referència a l'estudi de Muhammad Hassan Ibrahim⁴, segons el qual el gènere del manlleu en la llengua de partida sí que és un possible factor, però que rarament té un paper rellevant en la llengua d'arribada (MORIN, 2006: 313).

L'assignació de gènere en aquells manlleus —que es poden assimilar tan ràpid que els parlants no els distingeixen dels genuïns— depèn, bàsicament, del mateix tipus de factors que l'assignació en paraules natives (CORBETT, 1991: 81). Però les propostes de Smead i Morin van més enllà i constaten altres factors que, en menor mesura, també influeixen en la decisió del parlant a l'hora d'assignar gènere als manlleus. Per Smead, hi ha cinc factors que determinen el gènere, ordenats de manera jeràrquica: el primer, el sexe biològic —o el gènere psicològic— del referent en animats i el segon, la presència d'un sufix de derivació o d'una seqüència interpretada com a tal —si n'hi ha; apareix en manlleus molt adaptats, p.e. *checadita*, *picheo* i *fonazo*, de l'anglès “check-up”, “pitching” i “a lot of fun”, respectivament—; després n'hi ha tres més, als quals dona menor importància: el (o els) segment final del manlleu, el gènere d'un sinònim comú en

³ Estudi citat a Morin (2006): Rudolf FILIPOVIC, *English as a word donor to other languages of Europe*, dins Reinhard HARTMANN, *The English Language in Europe* (Oxford, Intellect, 1996), ps. 37-46.

⁴ Estudi citat a Morin (2006): Muhammad Hassan IBRAHIM, *Grammatical Gender: Its Origin and Development* (The Hague, Mouton, 1973).

espanyol —és a dir, el gènere analògic o sinonímic— i el gènere de l'hiperònim en espanyol (SMEAD, 2000: 277). En inanimats, doncs, sembla que tant criteris semàntics com formals podrien determinar l'assignació de gènere en espanyol. Concretament, la forma fonològica de la paraula sol ser el criteri més important per a l'assignació de gènere. També s'han de tenir en compte altres factors: variació diacrònica, variació diatòpica o diastràtica, homofonia i el·lipsi o metonímia (SMEAD, 2000: 279).

L'estudi de Smead defensa que hi ha diferents factors que competeixen en el procés d'assignació de gènere. Un dels elements competidors, tret de María Sánchez⁵, és que els manlleus també podrien heretar el gènere del seu hiperònim. L'estudi de Smead confirma aquesta teoria. Per Smead, Sánchez aporta un altre factor pertinent: l'adaptació morfològica, és a dir, afegir un sufix que porti el gènere a la paraula (SMEAD, 2000: 282), que serà un dels factors més importants tant per Smead com per Morin. En resum, doncs, per Smead els factors més rellevants són els segments finals i el sexe del referent animat, si s'escau; després, hi ha altres aspectes a tenir en compte: els semàntics, és a dir, el gènere sinonímic o analògic i el gènere de l'hiperònim —del qual Morin també dona proves (MORIN, 2006: 327)—; i els formals, que són el gènere del sufix de derivació —quan n'hi ha, que té preferència per sobre del segment final— i l'alta probabilitat que el masculí sigui el gènere per defecte (SMEAD, 2000: 283).

Morin segueix Smead en molts aspectes que ja s'han esmentat, però arriba a conclusions lleugerament diferents, potser perquè el seu estudi es basa en un àmbit més específic de l'espanyol, mentre que el de Smead analitza els anglicismes del *chicano*. En el seu estudi, doncs, el gènere sinonímic és el factor condicionant més comú i el metonímic hi té un paper, però no sembla ser determinant en l'assignació de gènere. Pel que fa a la forma fonològica, conclou que no té tanta importància com la que se li havia donat, fins llavors, en molts estudis lingüístics; la semàntica sembla ser molt més determinant. En masculins, la forma fonològica reforça els fets semàntics, és a dir, que forma i semàntica indiquen el mateix gènere; en canvi, en femenins, la semàntica guanya contra la forma. D'altra banda, si no hi ha altres factors, semàntics o formals, que indiquin que el manlleu és femení, se li assigna sempre el gènere no marcat: el masculí (MORIN, 2006: 336).

⁵ Estudi citat a Morin (2006): María Sánchez, *Clasificación y análisis de préstamos del inglés en la prensa de España y México* (Lewiston/Quennston/Lampete, Mellen University Press, 1995).

Finalment, s'ha de tenir en compte que els parlants poden no estar d'acord sobre el factor preferent quan n'hi ha dos competint (SMEAD, 2000: 293) i, per tant, els factors encaminen el gènere, però no són regles indefectibles.

3. METODOLOGIA

L'estudi parteix dels resultats d'una enquesta original que consta de 72 mots de termes de l'àmbit de l'alimentació, procedents de diverses llengües de característiques diferents —japonès, francès, anglès, alemany, àrab, grec, danès, italià, espanyol de l'Amèrica Llatina, afrikaans, txec, xinès, hindi, polonès i austríac—, que es poden trobar en molts llocs de venda i de restauració. L'enquesta va ser resposta per 344 parlants, amb un total de 24.768 ítems. S'hi participava de manera telemàtica a través de Google i tenia una durada d'uns 10' aproximadament; a la introducció de l'enquesta se'ls demanava que responguessin de manera ràpida, tal com es pot veure a [l'annex 7.1.1](#).

3.1. Selecció dels manlleus

Per triar els termes en què es basaria el treball, el primer pas va ser fer una recerca de noms de menjars i begudes típics de diferents països: del Japó, la Xina, la Índia, Itàlia, França, Anglaterra i de països de l'Amèrica llatina, l'Europa Central i el Pròxim Orient. En general, els manlleus es van extreure de pàgines de recomanacions per a turistes de la gastronomia de cada país i també de la *Neoloteca* del TERMCAT.

Com que cada nom apareixia amb formes diferents a cada lloc, es va triar la que semblava més estesa perquè tenia més ocurrència en les pàgines on s'havien trobat els manlleus. Per exemple, es va descartar *jiaozi* en favor de l'equivalent *gyosa* —tot i que també és habitual trobar *gyoza*—; o el cas de *banxa* en comptes de les formes trobades *bancha* o *bantxa*, perquè s'acostés més a l'ortografia catalana. Hi ha exemples en què es va decidir fer el contrari, és a dir, deixar la forma original encara que s'allunyés de l'ortografia catalana, si es tractava d'una denominació amb molta tradició o d'un terme del qual canviar-ne algun aspecte gràfic podria provocar que resultés poc reconeixible— com amb *currywurst*, *dashi*, *cupcake* i d'altres. En alguns casos, la forma escollida coincidia amb la forma normalitzada, si n'hi havia una, i en d'altres no, però no suposava

cap problema perquè l'objectiu del treball és intentar fer una descripció de l'ús real de la llengua i no de prescriure cap norma.

D'altra banda, es van buscar noms de marques d'aliments perquè també esdevenen, sovint, neologismes que conviuen amb el seu equivalent dins la llengua o que, fins i tot, el poden arribar a substituir —p.e. *Nutella* per a anomenar la crema de cacau o *Cel·lo* per a referir-se a la cinta adhesiva. Tanmateix, s'ha de tenir present que els noms de moltes de les marques introduïdes de fa temps al mercat podrien no ser considerats manlleus estrictament —per exemple la mantega Cadí— sinó més aviat neologismes, en cas que s'utilitzin en substitució de l'aliment que anomenen; en canvi, n'hi ha d'altres que tenen configuracions d'altres llengües —com *Häagen-Dazs*, *Damm* o *El Castillo*— que sí que podrien esdevenir manlleus.

Un cop es van reunir una bona quantitat de manlleus, se'n va fer una tria, intentant que hi hagués diferents tipus de menjars i begudes. D'aquesta manera, es podria aconseguir tenir una idea tan general com fos possible del comportament dels manlleus d'aquest àmbit i, alhora, evitar repetir en la mesura del possible el mateix hiperònim, que és un factor que podria afectar en l'assignació de gènere. Finalment, van quedar els 72 manlleus següents:

<i>Actimel</i>	<i>Ato</i>	<i>baklava</i>	<i>banxa</i>	<i>Cacaolat</i>	<i>Cadí</i>	<i>cassoulet</i>
<i>cebiche</i>	<i>chenín</i>	<i>Coca-Cola</i>	<i>coulis</i>	<i>crudités</i>	<i>crep</i>	<i>cupcake</i>
<i>currywurst</i>	<i>Damm</i>	<i>Doritos</i>	<i>dashi</i>	<i>El Castillo</i>	<i>esrom</i>	<i>fainé</i>
<i>fatush</i>	<i>feta</i>	<i>gofre</i>	<i>graviera</i>	<i>guacamole</i>	<i>guenmatxa</i>	<i>Guinness</i>
<i>gulasch</i>	<i>gyosa</i>	<i>Häagen-Dazs</i>	<i>Hellmann's</i>	<i>hummus</i>	<i>kefta</i>	<i>Kit Kat</i>
<i>kombu</i>	<i>Lacasitos</i>	<i>Lays</i>	<i>massala txai</i>	<i>matxa</i>	<i>miso</i>	<i>Moritz</i>
<i>mousse</i>	<i>muffin</i>	<i>mussaca</i>	<i>Nesquik</i>	<i>Oreo</i>	<i>Pascual</i>	<i>Pepsi</i>
<i>quiche</i>	<i>ragú</i>	<i>ramen</i>	<i>Redbull</i>	<i>ricotta</i>	<i>roibos</i>	<i>sacher</i>
<i>sake</i>	<i>saltimbocca</i>	<i>samosa</i>	<i>San Miguel</i>	<i>Suchard</i>	<i>tahín</i>	<i>tempura</i>
<i>tiramisú</i>	<i>Trina</i>	<i>tzatziki</i>	<i>vanòcka</i>	<i>wakame</i>	<i>wantan</i>	<i>xauarma</i>
<i>yakisoba</i>	<i>zurek</i>					

Posteriorment, se'n va fer una definició amb la informació trobada a les pàgines esmentades però sobretot tenint de base la Viquipèdia —que també solia ser la font d'on es treia la forma perquè aquesta enciclopèdia és una font d'informació molt estesa entre la població i podria ser més fidel a la llengua oral. La primera paraula de la definició és l'hiperònim —és a dir, un terme genèric que inclou conceptualment un terme particular

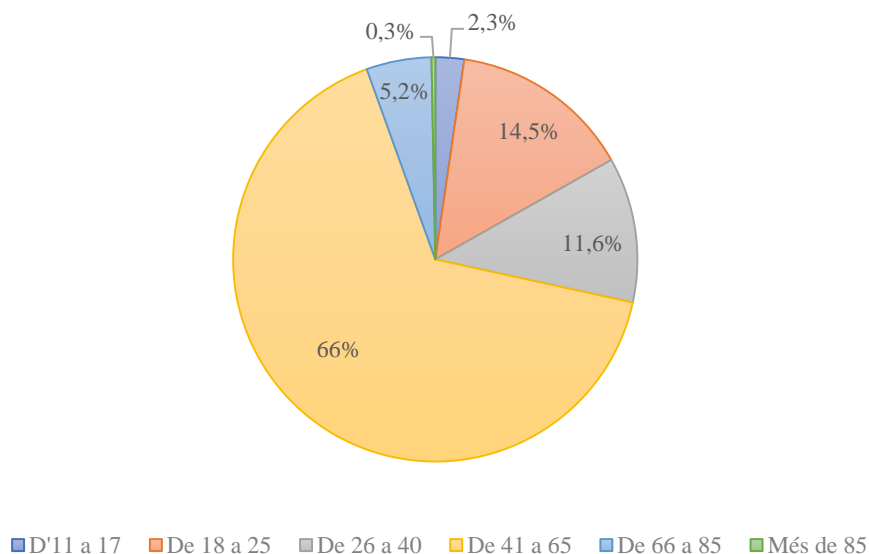
referit a una entitat concreta— que després es tindrà en compte en l'anàlisi dels resultats. És rellevant esmentar la dificultat que suposava l'elecció d'una paraula hiperònima per a la definició, perquè, com es veurà a l'anàlisi, juga un paper molt determinant en l'assignació de gènere —sobretot en casos com 'llet', 'cervesa', 'formatge' o 'te', que imposen clarament el gènere per damunt de la forma. D'altra banda, també es va intentar que les definicions fossin senzilles i breus, per no fer l'enquesta més feixuga del compte.

Tots els manlleus estan contextualitzats en dues oracions en què un element de concordança adjectiu o determinant senyala el gènere masculí i femení assignat al manlleu, de manera que l'enquestat havia de triar la que li semblava més pertinent. Calia fer-ho de tal forma que el gènere quedés ben explícit, evitant els apòstrofs, per exemple, o introduint adjectius de dues terminacions com a *L'Ato és molt bo / bona*.

3.2. Característiques dels individus enquestats

L'enquesta anava encapçalada per unes preguntes de caire personal. En primer lloc, havien de triar una franja d'edat d'entre sis ja determinades, que començaven als onze anys. Aquest límit d'edat tenia l'objectiu d'assegurar que els informants gaudien d'una educació mínima (Educació Primària) i un coneixement suficient de la llengua, alhora que permetria que hi hagués una major diversitat d'edats. Com es pot veure al gràfic següent, més de la meitat dels enquestats (227, un 66%) tenien una edat d'entre 41 i 65 anys. Un 26,1% se'l reparteixen entre les persones de 18 a 25 anys (50, un 14,5%) i les de 26 a 40 anys (40, un 11,6%). Finalment, el 7,8% restant el formen majors de 65 (19) i menors de 18 anys (8). S'ha de tenir present, doncs, que el perfil dels informants és, en un 92,2%, de persones de 18 a 65 anys, una franja d'edat que potser utilitza més aquest tipus de vocabulari —sobretot dels 26 als 65 anys (un 77,6%).

Edat dels informants

Es preguntava també sobre la llengua o les llengües maternes i, en general, el català n'era una, com a mínim. 29 persones (8,4%) afirmen que la seva llengua materna és només el castellà i 61 (17,7%) que diuen que les tenen totes dues. Finalment, hi ha alguns enquestats que tenen altres llengües maternes, a part del català i el castellà: francès, danès, holandès, portuguès i basc. Després se'ls demanava de quina comarca venien. L'objectiu era saber del cert que tothom que responia formava part del català central o, almenys, quasi tothom, per evitar introduir una variable més que pogués influir en l'assignació de gènere⁶.

Finalment, hi havia una última pregunta personal: *Quines llengües parles?* Calia demanar-ho perquè podria ser un factor a tenir en compte a l'hora d'analitzar els resultats. Tothom va afirmar que parlava català i un 96,8% dels informants (333) també parlaven castellà. Els segueix l'anglès, parlat pel 61% dels individus (210) i el francès, pel 47,7% (164). Després, en aquest ordre: l'italià, l'alemany, el portuguès, el xinès, el japonès i d'altres.

⁶ Smead (2000: 279) afirma que la variació diatòpica és un dels factors que s'han de tenir en compte.

4. ÀNALISI DELS RESULTATS

Els resultats absoluts de l'enquesta —que consta de 344 respostes per 72 ítems— en relació amb el gènere mostren que el 43,1% (31 de 72) dels manlleus han estat assignats majoritàriament al gènere femení, mentre que el 56,9% (41 de 72) s'han considerat masculins. Per tant, els manlleus masculins han resultat ser una mica més nombrosos que els femenins. Tanmateix, se n'analitzaran 71, perquè es va haver de retirar la mantega Cadí —considerada masculina per un 50,3% dels enquestats, que devien basar-se en el topònim *Cadí* en comptes de l'hiperònim 'mantega'— de les taules de resultats, ja que no és un manlleu i que probablement hi han interferit altres aspectes que no són objecte d'aquest estudi. També cal fer notar que, en 19 d'aquests manlleus, el gènere majoritari que se'ls ha assignat ha coincidit en menys d'un 70% dels enquestats i, a la resta —en 53 préstecs—, el percentatge de coincidència ha sigut superior al 70%⁷. Així, el grau de consistència de les respostes dels informants és d'un 82,9% —percentatge que resulta de la mitjana dels percentatges de respostes que corresponen al gènere que ha guanyat en cada paraula; per exemple, a *dashi* guanya el masculí en un 84,3%— i, per tant, sembla que els parlants coincideixen bastant en les seves intuïcions sobre el gènere dels manlleus.

4.1. Taules de resultats

S'han realitzat diverses taules de resultats per a analitzar les respostes dels informants. La primera taula examina els resultats absoluts tenint en compte les variables de forma i d'hiperònim —[vegeu l'annex 7.2. Taula núm 1](#). A la primera columna hi ha els elements lèxics considerats manlleus, amb un grau divers d'incorporació a l'idioma ja que s'hi inclouen tant mots d'introducció recent com marques molt integrades de fa temps però amb característiques formals alienes a la llengua⁸. A la segona, els hiperònims respectius. A continuació, venen quatre columnes que contenen els resultats absoluts de l'enquesta, és a dir, el nombre de vegades que el mot s'ha considerat d'un gènere o de l'altre i el

⁷ Aquests percentatges indiquen la mitjana de coincidència entre els enquestats que han triat el gènere majoritari.

⁸ Coca-Cola i Pepsi han estat completament adaptades a la llengua gràcies a la seva configuració.

percentatge que els correspon. Per exemple, *crep*, amb l'hiperònim 'pasta', és femení per 300 persones, un 87,2% del total d'enquestats; i és masculí per 44 persones, un 12,8%.

A la setena columna hi ha el gènere de l'hiperònim que correspon a cada mot i a la vuitena el percentatge de coincidència del gènere de l'hiperònim amb el que els informants han assignat al mot. És a dir, tornant a l'exemple d'abans: a *crep*, la coincidència del gènere de l'hiperònim amb el gènere del mot, segons els informants, és d'un 87,2%. Al costat d'aquesta columna, s'indica si el mot és un nom comercial o no, perquè també pot ser un factor que faci variar els resultats.

Les últimes columnes informen sobre la forma de la desinència. En primer lloc, s'indica si el segment final és una consonant (C) o una vocal (V); i si és vocal, de quina es tracta. Les dues darreres columnes indiquen el gènere que hauria de correspondre a cada desinència —és a dir, si el mot acaba en *-a* àtona s'esperaria que el manlleu fos femení i la resta de desinències, masculí—, i el percentatge de coincidència del gènere escollit amb el que s'esperaria segons la desinència. Per exemple, *kefta* acaba en *-a* àtona i la coincidència entre el gènere del mot, segons els parlants, i el gènere de la desinència, en aquest cas femení, és d'un 71,2%.

Tots els resultats de la Taula núm. 1 se sintetitzen en la Taula núm. 2 —que trobareu a la pàgina següent—, en què s'analitzen les dades generals obtingudes tenint en compte els dos grans factors que s'han considerat en aquest treball: l'hiperònim —el factor semàntic— i la desinència —el factor formal. Abans de passar a explicar-ho amb més detall, cal tenir present en quins casos es parla de *coincidència* en aquest treball: anomenem *coincident* tot mot el gènere del qual, en més d'un 50% de les respostes, coincideix en les dues variables que es tracten. Per exemple, el gènere que els parlants han assignat a *baklava* coincideix amb el de l'hiperònim que li correspon, 'pastisset', perquè un 63,7% dels enquestats li han assignat el gènere masculí.

Tornant a la Taula núm. 2, en primer lloc, es troba una fila amb el nombre total de mots de cada gènere, que permet veure que estan bastant igualats, tot i que els manlleus considerats masculins són una mica més nombrosos —40, un 56,3% del total— que els femenins —31, un 43,7% del total. A continuació hi ha dos blocs, el de la coincidència semàntica i el de la coincidència formal. Dins de cada bloc, hi ha quatre files que indiquen diferents valors en relació amb els dos gèneres. A les del bloc semàntic tenim: a la primera, el nombre d'hiperònims; a la segona, el nombre de mots el gènere dels quals, segons els informants, coincideix amb el gènere del seu hiperònim; a la tercera, el

percentatge, amb relació al total, que representa aquest nombre de coincidents; i, a la quarta, el percentatge de coincidència mitjana, és a dir, la mitjana dels percentatges, que hem vist a la primera taula, de coincidència de l'hiperònim amb el gènere del mot. Les quatre files següents, les del bloc de la forma, relacionen els resultats de l'enquesta amb la desinència de cada mot. La primera fa referència al nombre de desinències femenines i masculines que hi ha en total; la segona, al nombre de mots el gènere dels quals coincideix amb el gènere de la desinència; la tercera, al percentatge de coincidents i la quarta al percentatge de coincidència mitjana.

Taula núm. 2: Resultats generals amb relació a l'hiperònim i a la desinència.

		Femenins	Masculins	Total
Tot	Mots	31	40	71
Semàntica	Hiperònims	38	33	71
	Coincidents	23	27	50
	% Coincidents	32,4%	38,0%	70,4%
	% Coincidència mitjana	60,4%	72,7%	66,2%
Forma	Desinències	19	52	71
	Coincidents	9	31	40
	% Coincidents	12,7%	43,7%	56,3%
	% Coincidència mitjana	53,1%	57,6%	56,4%

La taula núm. 2 mostra el grau d'importància que poden haver tingut els factors hiperònim i forma ortogràfica en l'assignació de gènere dels manlleus. Segons aquestes dades, sembla que l'hiperònim és més rellevant, perquè coincideix amb el gènere que han escollit els informants en un 66,2% de mitjana i el nombre de coincidents representa el 70,4% del total —50 de 71. El gènere de les desinències, en canvi, coincideix amb les respostes en un 56,4% de mitjana i consta de 40 coincidents, un 56,3% del total. En tot cas, aquests factors s'acabaran de discutir a [l'apartat 4.2](#).

Per examinar la incidència que hagi pogut tenir l'edat dels informants en l'assignació de gènere, s'ha creat una tercera taula —[vegeu l'annex 7.3](#)— amb el nombre de vegades que s'ha escollit un gènere o l'altre per a cada paraula en cadascuna de les sis franges d'edat ja esmentades. Així, es pot comprovar si hi ha hagut diferències generacionals pel que fa a l'assignació de gènere. Per exemple, es pot observar que, al manlleu *crudités*, els enquestats d'entre 41 i 65 anys escullen generalment el gènere femení, 200 persones de 227; en canvi, els que tenen una edat d'entre els 18 i els 26 anys, no es posen tan d'acord en la tria: 24 escullen el masculí i 26 el femení.

El contrast generacional més significatiu es troba en la franja d'edat de 18 a 25, la més jove amb un gruix de dades suficient per poder ser comentades (50). Es pot observar

que en 7 casos hi ha una inversió en el predomini de l'assignació del gènere respecte a les edats superiors —*zurek*, *cassoulet*, *fainé*, *wakame*, *currywurst*, *kombu* i *fatush*. En tots aquests casos, l'hiperònim és femení i la resta d'edats assignen majoritàriament femení a tots aquests manlleus. Però els mots tenen una configuració masculina —absència de *-a* final— i els informants d'aquesta franja d'edat els interpreten majoritàriament com a masculins. Sembla que la forma —masculina— del manlleu té més incidència que no pas la semàntica entre els més joves —p.e. 'alga' és un hiperònim molt concret però *wakame* i *kombu* s'adapten com a noms femenins en un 58,1% i un 61,9% dels enquestats, respectivament, és a dir, que una bona part d'informants els han assignat al masculí.

4.2. Anàlisi dels possibles factors d'assignació de gènere

A continuació, doncs, s'examinarà el grau d'incidència de diferents factors que s'han considerat en diversos estudis lingüístics i que ja s'han esmentat en el segon apartat del treball. En concret, s'analitzaran els factors hiperònim i desinència, en primer lloc, perquè són els que semblen haver tingut un paper més important; seguidament, es tractaran altres factors que poden haver influït en l'assignació de gènere: el gènere no marcat, l'analogia o gènere analògic i la llengua d'origen del manlleu.

4.2.1. Hiperònim

Les dades de l'enquesta, com hem vist a la Taula núm. 1, a [l'annex 7.2.](#), mostren que l'hiperònim és un factor important en l'assignació de gènere. És notable el domini que sembla tenir aquest terme genèric en contraposició a la desinència, i es veu clarament en els casos on el referent té assignat un mot específic: 'llet', 'cervesa', 'pa', 'formatge', 'alga', 'te', 'maionesa', 'patates', etc. Aquesta hegemonia de l'hiperònim es constata sobretot en els noms de marques: de 22 noms comercials, 11 coincideixen només amb l'hiperònim, 4 només amb la terminació —dos dels quals tenen una desinència molt marcada: *Doritos* i *Lacasitos*; i 7 amb tots dos. Però també es pot observar aquesta preferència, tot i que en menor mesura, en els altres manlleus: de 49, 15 —un 30,6% dels casos— coincideixen només amb l'hiperònim, 19 —un 38,8%— amb tots dos factors, 10 —un 20,4%— només amb la desinència i 5 —un 10,2% — amb cap dels dos. Per tant,

tant en noms comercials com en la resta de manlleus, sembla que l'hiperònim preval, especialment en marques.

Per corroborar aquest fet, encara es poden observar més dades remarcables. La major part d'hiperònims coincideixen amb el gènere que s'ha assignat als manlleus, només hi ha algunes excepcions: 'xips' (*Doritos*), 'barreta' (*Kit Kat*), 'pastilletes' (*Lacasitos*), 'magdalena' (*muffin*), 'peça de pasta' (*wantan*), 'carn' (*xauarma*). Les raons d'aquestes excepcions podrien ser les següents: *Doritos* i *Lacasitos* tenen una forma molt marcada masculina, el plural acabat en *-os*, comú en català i encara més en castellà; *muffin* podria relacionar-se amb 'pastisset' o 'pastís individual'; *Kit Kat* i *wantan* podrien ser deguts a la desinència i, finalment, el cas de *xauarma* és el menys clar, però el factor que competeix, tant amb la forma com amb l'hiperònim, podria ser l'analogia amb *kebab*, un altre manlleu més estès i generalment masculí, potser a causa de la seva forma.

D'altra banda, també hi ha hiperònims que es repeteixen en més d'un manlleu i que només perden en alguns casos, segurament a causa d'algun altre factor de més importància. Per exemple, l'hiperònim 'beguda' és massa general i sembla que els enquestats es decanten per interpretacions més concretes com ara 'te' en *guenmatxa*, *massala txai* i *roibos*, que són begudes que contenen 'te' o que hi estan relacionades — *guenmatxa* és l'únic on guanya el femení, probablement per la desinència, però només en un 58,1% dels casos. En canvi, l'hiperònim 'formatge' només perd a *ricotta*, en què domina la terminació però només en un 53,8% dels casos. Un cas interessant és *TriNa*, on coincideix l'hiperònim 'beguda' i la desinència de femení, ja que el grup jove de 18 a 25 anys li assigna majoritàriament femení (86%) mentre que el grup de 41 a 65 anys es decanta pel masculí (57,26%) probablement a causa del nom original d'aquesta marca, *Trinaranjus*, acabada en consonant. 'Plat' és un altre cas d'hiperònim massa general i per això només guanya en un cas dels quatre: *cassoulet*, *crudités* i *mousse* s'han considerat femenines i *yakisoba* masculina. Segurament s'ha assignat gènere masculí a *yakisoba* perquè té una forma més llunyana al català que les altres, no per la influència de l'hiperònim, fins al punt de no permetre que la desinència femenina definís el gènere del manlleu. El cas de l'hiperònim 'sopa', que guanya a *zurek* però perd a *ramen*, és interessant perquè mostra que les generacions més grans tenen més tendència a adoptar el gènere de l'hiperònim mentre que, a les més joves, aquesta tendència es frena en favor de la forma. *Zurek* és majoritàriament masculí tant pel grup d'11 a 17 anys com pel de 18 a 25, mentre que als quatre grups restants és generalment femení per l'hiperònim 'sopa';

en canvi, *ramen* és clarament masculí a la franja de 18 a 40 anys, mentre que la franja de 41 a 65 ja només guanya per un 53% i s'inverteix en la resta de franges. Un cas semblant és *saltimbocca*, que s'ha adaptat en masculí pels majors de 40 anys i pels altres, en general, en femení. Per tant, es tracta d'un altre cas en què la semàntica guanya pes en edats més avançades.

4.2.2. Desinència

La desinència també sembla ser un factor important. En els manlleus en què la desinència i l'hiperònim indiquen gèneres diferents, de vegades l'hiperònim és massa concret perquè guanyi la terminació però aquesta fa pressió i això es fa evident en els percentatges. Per exemple, els manlleus següents no coincideixen amb la desinència però només tenen entre un 50 i un 69% de coincidència amb l'hiperònim: manlleus acabats en *-a* com *saltimbocca* ('filet'), *vànocka* ('pa'), *baklava* ('pastisset') i *feta* ('formatge'); i manlleus acabats en consonant com *fatush* ('amanida'), *zurek* ('sopa') i *currywurst* ('salsitxa') — que, a més, tenen una forma llunyana a l'ortografia del català, cosa que afavoreix la tria del masculí.

Per tal d'esbrinar amb una mica de detall el pes que pot tenir la forma del manlleu en la tria del gènere, s'han descartat els manlleus on el gènere de l'hiperònim i el de la terminació coincideixen (22) i també els casos de marques relativament antigues amb hiperònims molt concrets que fan que el gènere assignat sigui molt predictable, com les marques de cervesa, llet, patates, begudes (*TriNa*, *Coca-Cola* i *Pepsi*), maionesa i els noms comercials *Cacaolat* i *Nesquik* (14). Els 31 manlleus restants permeten veure més clarament les diferències de dominància d'aquests dos factors: l'hiperònim guanya en 17 casos, 8 manlleus masculins i 9 de femenins; la desinència s'imposa en 14 casos, 12 de masculins (*Doritos*, *Kit Kat*, *Lacasitos*, *miso*, *muffin*, *ramen*, *Redbull*, *roibos*, *sake*, *tahín*, *wantan* i *massala txai*) i 2 de femenins (*mussaca*, *ricotta*). Així, doncs, l'hiperònim és dominant però només en un 54,8%, mentre que la desinència incideix en un 45% de casos, principalment la masculina en un 85,7% de casos. Per tant, sembla que la configuració masculina té una certa influència sobre la femenina i això es corrobora amb el factor de l'edat esmentat. A més, el fet que les generacions més joves es decantin més pel gènere de la desinència prova que la configuració de les paraules és un factor important i, a més, que pot arribar a fer canviar la tendència general en un futur.

4.2.3. *Gènere no marcat*

El masculí és el gènere no marcat en català, és a dir, el valor de defecte, el que integra tots els valors d'una manera inespecífica com demostra, per exemple, la concordança entre elements de gènere diferent, i el que, en principi, s'utilitza si no hi ha cap factor que afavoreixi el femení. Les dades de l'enquesta mostren que a moltes de les paraules més llunyanes a l'ortografia catalana se'ls ha assignat gènere masculí o, si hi havia un altre factor competint amb més força, almenys una bona part dels parlants han optat per aquest gènere.

Per il·lustrar-ho, fixem-nos en diversos casos: a *wakame*, un 61,9% dels enquestats ha triat el femení i ha recorregut, probablement, a l'hiperònim 'alga'; però gairebé un 40% ha optat pel masculí. Encara que la desinència no marcada de masculí sigui [Ø] i tinguem en el vocabulari natiu paraules masculines i femenines acabades en -e realitzada com a vocal neutra [ə] —p.e, *pare*, *mare*—, la forma escrita imposa la realització com a [e] en oposició a la terminació -a, que s'interpreta com l'única marca formal de femení en els manlleus —si és que no queda tapada pel gènere de l'hiperònim— i es realitza habitualment com a [ə] (Cabré, 2002).

Així, casos com *xauarma*, *yakisoba* o *vànocka*, amb terminació femenina, s'interpreten majoritàriament com a masculins per imposició del factor hiperònim —excepte *xauarma*. Una explicació podria ser, a més del factor hiperònim, el recurs al gènere no marcat perquè *yakisoba* i *vànocka* mantenen una forma ortogràfica percebuda com a estrangera. L'excepció de *xauarma* es podria explicar, potser, perquè no s'acaba d'associar a l'hiperònim 'carn' de l'enquesta, sinó més aviat al plat sencer que conté aquest tipus de carn —per exemple, un *durum*—, per tant, s'opta pel gènere de defecte.

4.2.4. *Analogia o gènere analògic*

L'analogia és un altre factor semàntic que sembla tenir un rol en l'assignació de gènere dels manlleus d'aquest treball: *cassoulet* es podria relacionar amb la traducció directa *cassoleta*, amb l'equivalent *mongetada* o, pels informants que li han assignat gènere masculí, amb *cassolet*, un altre sinònim trobat a la xarxa; *currywurst* s'ha considerat femení en un 59,3% de les respostes, com 'salsitxa', però a les que resten s'ha optat pel

gènere masculí, per analogia amb *frankfurt* —que malgrat ser també un manlleu està molt més integrat i que és masculí perquè s'associa a l'entrepà sencer— o perquè han optat pel gènere no marcat, com ja s'ha plantejat.

De totes maneres, també hi ha algun contraexemple. Un cas rellevant és *muffin*: serviria com un exemple d'analogia amb *magdalena* si se li hagués assignat gènere femení, però el 68,9% dels informants han escollit el masculí. Això és degut, probablement, a la qüestió ja explicada del marcatge de desinència, que va minvant a mesura que l'edat dels enquestats augmenta, és a dir, que els més grans que desconeixen més el manlleu es guien per l'hiperònim.

4.2.5. Llengua d'origen del manlleu

Com que alguns dels manlleus estudiats en aquest treball són originaris de llengües amb gènere —de les quals, el francès, l'italià i l'alemany són les que més enquestats afirmen parlar— s'examinaran els resultats per esbrinar si hi ha o no una relació entre la llengua d'origen d'un manlleu i el gènere que el parlant de la llengua d'arribada assigna a aquest mot. L'anglès no s'examinarà perquè, tot i que té molts parlants, és una llengua sense gènere gramatical.

4.2.5.1. Francès

El francès és una de les llengües, després del català, el castellà i l'anglès, que els informants parlen més, en concret, té 164 parlants —entre nadius i no nadius. A la taula següent (Taula núm. 4) hi ha tres columnes, en què s'exposa: a la primera, els gal·licismes juntament amb —entre parèntesis— el gènere del manlleu en la seva llengua d'origen; a la segona, el nombre de vegades que, en els parlants de francès, el gènere que s'ha assignat és el mateix que el gènere original en francès; a la tercera, el nombre total de vegades que els enquestats, independentment de si parlen o no l'idioma, han coincidit amb el gènere d'origen.

Aquests resultats mostren que els parlants de francès —tant nadius com no nadius— no tenen, almenys aparentment, cap avantatge respecte a la resta d'informants a l'hora d'assignar gènere als gal·licismes. En la majoria de casos, excepte *gofre*, els

parlants amb coneixements del francès assignen el gènere original als manlleus; però també ho fan els que no parlen aquesta llengua. Per exemple, la paraula *mousse* és masculina per 28 parlants de francès, un 17,1% del total d'informants, que és un percentatge semblant al nombre de masculins del total d'informants: un 19,2%.

Taula núm. 4

Manlleu	Coincideix amb l'origen	Total
<i>Quiche</i> (F)	151	308
<i>Crudités</i> (F)	147	279
<i>Mousse</i> (F)	136	278
<i>Crep</i> (F)	142	300
<i>Chenín</i> (M)	149	303
<i>Coulis</i> (M)	131	269
<i>Gofre</i> (F) ⁹	36	64

4.2.5.2. Itàlia

Entre els enquestats, hi ha 32 parlants no nadius d'italià. La taula núm. 5 està estructurada de la mateixa manera que la del francès però analitza els cinc italianismes de l'enquesta. Els resultats són més diversos que els del francès, però també hi ha molts menys parlants, cosa que impedeix dir-ne res de conclouent. El gènere assignat a *tiramisú* i a *ragú* coincideix amb el gènere original en més d'un 90% de les respostes, tant les dels enquestats que parlen italià com les del total. *Saltimbocca*, en canvi, és masculina, com a l'origen, per menys de la meitat dels parlants d'italià i, d'altra banda, del total d'enquestats, el percentatge és major: un 60,8% han coincidit amb el gènere original. *Ricotta* és l'únic cas en què guanyen els parlants de l'italià: un 68,7% enfront a un 53,8% del total.

Taula núm. 5

Manlleu	Coincideix amb l'origen	Total
<i>Tiramisú</i> (M)	31	334
<i>Ragú</i> (M)	29	325
<i>Saltimbocca</i> (M)	15	209
<i>Ricotta</i> (F)	22	185
<i>Fainé</i> (F) ¹⁰	19	226

⁹ *Gofrar* ve del verb francès *gofrer*, que és un derivat de *gaufre*, 'cert pastís', 'bresca de mel', d'origen germànic (COROMINES, 1984: 540).

¹⁰ Segons la *Viquipèdia: l'enciclopèdia lliure*, ve del dialecte genovès *fainâ*, en italià *farinata*.

4.2.5.3. Alemany

Només hi ha un germanisme en la llista de manlleus estudiats, *currywurst*, i 17 parlants no nadius de l'alemany enquestats. Aquest manlleu, en la llengua de partida, és femení i aquest gènere ha coincidit en 9 parlants d'alemany, és a dir, en un 52,9% dels enquestats; un resultat lleugerament inferior al del total: un 59,3% de les respostes. Sembla que el coneixement d'aquesta llengua no té incidència en l'assignació de gènere a *currywurst*, potser perquè els parlants no són nadius.

5. CONCLUSIONS

Les dades de l'enquesta i la posterior anàlisi dels resultats han demostrat que hi ha diferents factors que influeixen en l'assignació de gènere dels manlleus gastronòmics tractats.

S'ha constatat que l'hiperònim i la desinència són els factors que han tingut més incidència en l'assignació de gènere. En termes absoluts, el gènere dels hiperònims és el que majoritàriament ha estat assignat als manlleus analitzats (70,4%). Generalment, aquest factor perd quan competeix amb altres hiperònims més concrets —p.e. el gènere de 'beguda' perd contra el de 'te'— o en préstecs amb un hiperònim poc definidor i una forma ortogràfica que indica clarament el gènere contrari al de l'hiperònim —p.e. els hiperònims 'xips' a *Doritos*, 'pasta' a *miso* i 'pastís' a *mussaca*.

El gènere de la desinència s'ha assignat a un 56,3% dels casos, però només guanya contra l'hiperònim en un 20% dels manlleus examinats. Així i tot, quan s'ha fet una anàlisi més detallada dels casos —descartant els més predictibles i els manlleus comercials on els dos factors indicaven el mateix gènere— s'ha vist que no hi ha tanta diferència de dominància entre l'hiperònim (17 casos de 31 considerats) i la desinència (14 de 31). A més, cal tenir present el que s'ha comprovat amb la taula de les edats: que, com més joves són els enquestats, més es decanten per la terminació i menys per l'hiperònim; i la conseqüent possibilitat que, en generacions futures, la tendència a recórrer a l'hiperònim quedi substituïda per l'ús de la forma com a factor principal. També cal no oblidar que els informants de l'enquesta pertanyen, en un 66%, a la franja d'edat dels 41 als 65 anys,

per tant, el fet que el factor de l'hiperònim sigui més dominant que el de la desinència pot ser degut a aquest grup majoritari.

D'altra banda, si tornem als casos generals, la desinència guanya normalment quan la configuració del manlleu és masculina —encara que hi ha molts casos en què tant la desinència com el gènere assignat al manlleu són femenins, generalment coincideix que l'hiperònim també ho és i, per tant, no és clar quin ha sigut el factor decisiu. Aquesta dominància de la forma masculina pot ser deguda al factor del gènere no marcat —el tercer condicionant considerat a l'anàlisi— que fa que s'assigni el masculí en cas de dubte entre un gènere o l'altre —p.e. als préstecs on hi ha diferents factors competint i cap d'ells no és suficient, o que la forma és massa llunyana a l'ortografia catalana com perquè els parlants es fixin en la desinència. A més a més, quan a un manlleu amb una terminació diferent de *-a* se li assigna gènere masculí, s'ha considerat que el factor dominant és la terminació masculina, però, quan el segment final no és ni *-a* ni *-[Ø]*, també podria ser degut al recurs al gènere no marcat.

Seguidament, s'han examinat dos factors més que han resultat tenir un paper menor en l'assignació de gènere dels manlleus estudiats. En primer lloc, l'analogia, que es detecta sobretot en casos que tenen un sinònim de gènere més predictable —perquè són manlleus més integrats o mots equivalents al manlleu en la llengua d'arribada— dels quals els parlants extreuen el gènere que assignen als préstecs. Tanmateix, en els manlleus analitzats aquest factor no ha tingut un paper gaire important, segurament perquè no hi ha prou casos que tinguin un equivalent en la llengua. Després, s'han examinat també els manlleus originaris del francès, l'italià i l'alemany per veure si la llengua de partida és un factor d'assignació de gènere. Com s'ha vist al 4.2.5, no hi ha una diferència aparent, entre els parlants d'aquests tres idiomes i els altres enquestats, a l'hora d'assignar gènere als manlleus originaris d'aquestes llengües. Per tant, no s'ha pogut demostrar que sigui un factor d'assignació de gènere en manlleus.

Així, doncs, es pot establir una jerarquia de factors: en primer lloc, l'hiperònim i la desinència, tots dos situats al mateix nivell perquè la tria d'un o l'altre depèn, en part, de l'edat del parlant. Després, en cas de dubte, hi ha diferents aspectes que acaben de conduir la decisió del parlant: el gènere analògic quan hi ha un equivalent en la llengua de partida i, quan no n'hi ha o la forma del manlleu és llunyana a l'ortografia catalana, el gènere no marcat. La llengua d'origen no sembla tenir-hi un paper rellevant, però això es podria explicar per la manca —o de la poca quantitat en francès— de parlants nadius de

les llengües d'origen dels manlleus en l'enquesta. Finalment, s'ha de tenir present que també podrien influir en l'assignació de gènere altres factors com el coneixement que tenen del referent del manlleu i altres aspectes socioculturals.

6. BIBLIOGRAFIA

6.1. Fonts

Greville CORBETT (1991): *Gender*, Cambridge, Cambridge University, ps. 7-82.

Robert N. SMEAD (2000): *On the Assignment of Gender to Chicano Anglicisms: Processes and Results*, «Bilingual Review / La Revista Bilingüe», vol. 25, núm. 3, ps. 277-297.

Joan MASCARÓ (1986): *Morfologia*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

Regina MORIN (2006): *Spanish gender assignment in computer and Internet related loanwords*, «Rivista di linguistica», núm. 18, ps. 325-354.

Teresa CABRÉ (2002): *Altres sistemes de formació de mots* dins Joan SOLÀ et al. (eds.): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1, cap. 9, Barcelona, Empúries Editorial.

6.2. Dictionaris i enciclopèdies

Joan COROMINES (1984): *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, vol. IV, Barcelona, Curial Edicions Catalanes.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Diccionari de la llengua catalana* [en línia], 2a ed., Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.

<<https://dlc.iec.cat/>>

QUÉBEC. OFFICE QUÉBÉCOIS DE LA LANGUE FRANÇAISE: *Le grand dictionnaire terminologique* [en línia], Québec, Gouvernement du Québec, Office québécois de la langue française.

<<http://gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>>

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA: *Cercaterm* [en línia], Barcelona, TERMCAT, Centre de Terminologia.

<<https://www.termcat.cat/ca/cercaterm>>

Viquipèdia: L'enciclopèdia lliure [en línia], St. Petersburg, Fl.: Wikimedia Foundation.

<<https://ca.wikipedia.org/>>

7. ANNEXOS

7.1. Enquesta

7.1.1. Presentació de l'enquesta als informants

Hola! Em dic Mariona Alemany Puig i estic fent el Treball de Fi de Grau sobre l'adaptació del gènere (masculí/femení) al català de noms manlevats d'altres llengües. Aquesta enquesta es basa en un seguit de frases en què us trobareu un nom (manlleu) acompanyat d'un determinant o un adjectiu amb el qual ha de concordar (p.e. mozzarella: “el / la mozzarella que hi ha a la nevera està caducat / caducada”). El més important és que respongueu el que us sembli més adient, sense pensar-hi gaire, i no buscar el que “és correcte”. No hi ha una resposta correcta, així que sigueu sincers, si us plau!

7.1.2. Preguntes inicials

- Quina edat tens? (a triar, franges d'edat: 11-17, 18-25, 26-40, 41-65, 65-85, +85.)
- Quina o quines són les teves llengües maternes?
- De quina comarca ets?
- Quines llengües parles? (a triar: català, castellà, anglès, francès, italià, alemany, xinès, japonès, altres (especificar).)

7.1.3. Preguntes sobre el gènere

1. Coulis ‘Puré fet amb fruites o verdures tamisades’.
 - a. De postres he fet un pastís de formatge amb un coulis deliciós de maduixa per sobre.

- b. De postres he fet un pastís de formatge amb una coulis deliciosa de maduixa per sobre.
- 2. Häagen-Dazs (MARCA) 'Gelat.'
 - a. Quan estic trista, soc capaç de cruspí-me un Häagen-Dazs sencer.
 - b. Quan estic trista, soc capaç de cruspí-me una Häagen-Dazs sencera.
- 3. Zurek 'Sopa tradicional de Polònia a base de farina de sègol, brou de carn, ou dur, algun tipus de salsitxa, patata i altres verdures.'
 - a. No havia menjat mai zurek autèntic, m'ha semblat una delícia!
 - b. No havia menjat mai zurek autèntica, m'ha semblat una delícia!
- 4. Guacamole 'Preparat culinari a base d'alvocat, tomàquet, ceba, llimona, coriandre, sal i altres espècies.'
 - a. Per picar, us posaré uns nachos amb guacamole casolà.
 - b. Per picar, us posaré uns nachos amb guacamole casolana.
- 5. Ato (MARCA) 'Llet.'
 - a. L'Ato és molt bo per fer crema.
 - b. L'Ato és molt bona per fer crema.
- 6. Tzatziki 'Entrant fred fet de iogurt, cogombre, all, anet i menta o llimona, típic de Grècia.'
 - a. Per acompanyar, he preparat el tzatziki que em vas ensenyar a fer.
 - b. Per acompanyar, he preparat la tzatziki que em vas ensenyar a fer.
- 7. Sacher 'Pastís austríac rodó a base de pa de pessic de xocolata untat amb melmelada i cobert de xocolata sòlida.'
 - a. La meva àvia és la reina del sacher, no hi ha ningú que superi la seva recepta.
 - b. La meva àvia és la reina de la sacher, no hi ha ningú que superi la seva recepta.
- 8. Actimel (MARCA) 'Iogurt líquid enriquit amb alguns nutrients.'
 - a. Aquest Actimel és massa líquid, potser s'ha fet malbé.
 - b. Aquesta Actimel és massa líquida, potser s'ha fet malbé.
- 9. Cassoulet 'Plat a base de mongetes seques cuites amb carn i amb un sofregit, propi de Llenguadoc.'
 - a. Des que va tornar de Tolosa fa un cassoulet que és per a llepar-se'n els bigotis.

- b. Des que va tornar de Tolosa fa una cassoulet que és per a llepar-se'n els bigotis.
- 10. Damm (MARCA) 'Cervesa.'
 - a. Posa'm un Damm amb llimonada, que tinc set.
 - b. Posa'm una Damm amb llimonada, que tinc set.
- 11. Kefta 'Pilota feta de carn picada, formatge o verdures, condimentada amb espècies, típica del Pròxim Orient i de l'Índia.'
 - a. El kefta que m'acabes de donar estava molt calent, m'he cremat!
 - b. La kefta que m'acabes de donar estava molt calenta, m'he cremat!
- 12. Tiramisú 'Pastís amb una base de pa de pessic amb cafè i vi ranci, cobert amb una crema de mascarpone i decorat amb cacau en pols.'
 - a. Pel meu aniversari, faré un tiramisú ben gros, perquè en pugueu menjar tots.
 - b. Pel meu aniversari faré una tiramisú ben grossa, perquè en pugueu menjar tots.
- 13. Ragú 'Guisat de carn o peix estofats durant unes hores, típic d'Itàlia.'
 - a. No vull ragú, és massa carregós.
 - b. No vull ragú, és massa carregosa.
- 14. Vànocka 'Pa tradicional de la República Txeca a base de farina, ou i mantega.'
 - a. El vànocka que hem provat m'ha sorprès molt gratament.
 - b. La vànocka que hem provat m'ha sorprès molt gratament.
- 15. Moritz (MARCA) 'Cervesa.'
 - a. A la tarda, podem anar a prendre una Moritz i unes braves.
 - b. A la tarda, podem anar a prendre una Moritz i unes braves.
- 16. Quiche 'Pastís de pasta brisa farcit d'una barreja d'ous batuts, crema de llet, formatge i altres ingredients, que se serveix com a entrant, generalment calent.'
 - a. Per sopar menjarem quiche de verdures gratinat.
 - b. Per sopar menjarem quiche de verdures gratinada.
- 17. Crudités 'Plat d'origen francès a base d'hortalisses crues, i de vegades fruites, que se serveixen ratllades, tallades a la juliana o a rodanxes, i acompanyades d'alguna salsa freda.'
 - a. Us portaré uns crudités de verdures per sucari amb hummus.
 - b. Us portaré unes crudités de verdures per sucari amb hummus.

18. Saltimbocca 'Filet de vedella típic de la cuina romana, de vegades enrotllat i farcit, que es cobreix amb un tall de pernil i fulles de sàlvia i se salta en una paella amb mantega i vi blanc.'
- a. El plat especial del dia és saltimbocca farcit.
 - b. El plat especial del dia és saltimbocca farcida.
19. Lays (MARCA) 'Patates fregides de bossa.'
- a. Vols que piquem uns Lays abans de dinar?
 - b. Vols que piquem unes Lays abans de dinar?
20. Graviera 'Formatge originari de Grècia fet principalment amb llet d'ovella.'
- a. No entenc per què no t'agrada el graviera, a mi em sembla exquisit!
 - b. No entenc per què no t'agrada la graviera, a mi em sembla exquisida!
21. Cebiche 'Peix o marisc cru tallat a trossets i marinat amb llima, sal, pebre, ceba, xili i altres espècies, típic de diversos països de Llatinoamèrica.'
- a. Va provar el meu cebiche, però vaig notar que no li havia agradat gaire.
 - b. Va provar la meva cebiche, però vaig notar que no li havia agradat gaire.
22. Samosa 'Cresta de farina de blat, típica del sud i el centre d'Àsia, farcida de patata i verdures.'
- a. La Rosa ha fet samoses, però no li han sortit gens bons.
 - b. La Rosa ha fet samoses, però no li han sortit gens bones.
23. Fainé 'Pasta feta de farina de cigró, aigua, oli d'oliva, sal i pebre, semblant a una crep.'
- a. Tinc ganes de menjar-me un fainé amb ceba i albergínia.
 - b. Tinc ganes de menjar-me una fainé amb ceba i albergínia.
24. TriNa (MARCA) 'Beguda sense gas de diferents gustos, originalment de taronja.'
- a. No vull TriNa, em sembla molt dolent, prefereixo el suc de taronja natural.
 - b. No vull TriNa, em sembla molt dolenta, prefereixo el suc de taronja natural.
25. Gofre 'Pastís, generalment rectangular, cuit entre dues planxes que hi graven un dibuix quadriculat en relleu.'
- a. Quan vivia a Bèlgica, esmorzava cada dia un gofre amb xocolata.
 - b. Quan vivia a Bèlgica, esmorzava cada dia una gofre amb xocolata.
26. Wakame 'Alga bruna de grans dimensions, rica en calci, molt utilitzada en la cuina japonesa.'

- a. Vols que t'hi posi wakame? És salat i, a més, donarà un toc asiàtic a la sopa.
 - b. Vols que t'hi posi wakame? És salada i, a més, donarà un toc asiàtic a la sopa.
27. Dashi 'Brou fet d'algues i altres ingredients, molt utilitzat a la cuina japonesa.'
- a. Jo voldré un dashi ben calentet amb fideus.
 - b. Jo voldré un dashi ben calentet amb fideus.
28. Coca-Cola (MARCA) 'Beguda de cola.'
- a. Jo voldria un Coca-Cola ben fred.
 - b. Jo voldria una Coca-Cola ben freda.
29. Yakisoba 'Plat japonès de fideus fregits, que s'acompanyen de verdures o carn i salsa yakisoba.'
- a. Has d'anar al restaurant japonès de la cantonada a provar el yakisoba que hi fan, no te'n penediràs.
 - b. Has d'anar al restaurant japonès de la cantonada a provar la yakisoba que hi fan, no te'n penediràs.
30. Muffin 'Magdalena elaborada amb mantega que sol incorporar ingredients addicionals, dolços o salats, originària de la pastisseria dels Estats Units d'Amèrica.'
- a. Vull un muffin de xocolata i un suc de taronja.
 - b. Vull una muffin de xocolata i un suc de taronja.
31. Doritos (MARCA) 'Xips de tortilla.'
- a. Prendrem guacamole amb uns Doritos.
 - b. Prendrem guacamole amb unes Doritos.
32. Chenín 'Raïm blanc de la vall del Loira.'
- a. El chenín fa un vi boníssim, però jo soc més de vi negre.
 - b. La chenín fa un vi boníssim, però jo soc més de vi negre.
33. Ramen 'Sopa de fideus japonesa coberta amb diferents ingredients: ou, carn, algues, etc.'
- a. Avui he provat un ramen tan bo, que demà mateix tornaré a comprar-ne.
 - b. Avui he provat una ramen tan bona, que demà mateix tornaré a comprar-ne.

34. Matxa 'Te verd japonès en pols que se sol prendre en la cerimònia del te, però que també s'utilitza com a aromatitzant i colorant alimentari.'
- a. El matxa s'ha posat molt de moda entre youtubers i *influencers*.
 - b. La matxa s'ha posat molt de moda entre youtubers i *influencers*.
35. Suchard (MARCA) 'Torró a base de xocolata i arròs inflat.'
- a. No soc gaire de dolç, però el Suchard em torna boja.
 - b. No soc gaire de dolç, però la Suchard em torna boja.
36. Hummus 'Puré de cigrons condimentat amb llimona, tahín, all, oli d'oliva i espècies diverses, típic del Pròxim Orient.'
- a. Menjo hummus molt sovint, m'agrada cremós i amb molta llimona.
 - b. Menjo hummus molt sovint, m'agrada cremosa i amb molta llimona.
37. Xauarma 'Carn marinada que es cou en un ast vertical que es fa girar, i que se serveix tallada a tires, sovint com a farciment d'entrepà, típica del Pròxim Orient.'
- a. El xauarma que hem menjat era massa fred, pel meu gust.
 - b. La xauarma que hem menjat era massa freda, pel meu gust.
38. Pepsi (MARCA) 'Beguda de cola.'
- a. Només prenc un Pepsi a la setmana, com a màxim.
 - b. Només prenc una Pepsi a la setmana, com a màxim.
39. Mussaca 'Pastís de carn i verdures a base de capes separades per làmines d'albergínia.'
- a. El mussaca és un plat molt típic a Palestina.
 - b. La mussaca és un plat molt típic a Palestina.
40. Guenmatxa 'Beguda japonesa a base de te verd i arròs integral torrat, amb un gust que recorda la malta o el cafè.'
- a. Si tens set, tinc guenmatxa portat del Japó.
 - b. Si tens set, tinc guenmatxa portada del Japó.
41. Cacaolat (MARCA) 'Batut de llet, sucre i cacau.'
- a. Voldria un Cacaolat calent.
 - b. Voldria una Cacaolat calenta.
42. Tempura 'Pasta típica de la cuina japonesa que s'utilitza per a arrebossar trossos de verdures, peix o marisc que, un cop fregits, se serveixen amb una salsa calenta.'
- a. A mi, el tempura m'agrada amb verdures.
 - b. A mi, la tempura m'agrada amb verdures.

43. Baklava 'Pastisset dolç fet de pasta de fil·lo i farcit, típic de Turquia i dels països del Pròxim Orient.'
- a. He anat a una pastisseria turca i m'he comprat un baklava.
 - b. He anat a una pastisseria turca i m'he comprat una baklava.
44. Esrom 'Formatge danès fet amb llet de vaca, originari del monestir d'Esrom.'
- a. L'esrom que vaig provar a Dinamarca em va semblar massa fort.
 - b. L'esrom que vaig provar a Dinamarca em va semblar massa forta.
45. Sake 'Beguda alcohòlica obtinguda per fermentació de l'arròs.'
- a. Avui tastarem el sake que va comprar al Japó.
 - b. Avui tastarem la sake que va comprar al Japó.
46. Kit Kat (MARCA) 'Barreta de xocolata i galeta.'
- a. No et mengis el Kit Kat, que és meu.
 - b. No et mengis la Kit Kat, que és meva.
47. Tahín 'Pasta de sèsam típica del Pròxim Orient.'
- a. He fet hummus i hi he posat tahín torrat.
 - b. He fet hummus i hi he posat tahín torrada.
48. Gyosa 'Pasta farcida en forma de cresta, generalment acompanyada de salsa de soja, molt popular a la cuina oriental.'
- a. Se'm fa la boca aigua amb els gyoses que el pare ha après a fer.
 - b. Se'm fa la boca aigua amb les gyoses que el pare ha après a fer.
49. Cadí (MARCA) 'Mantega.'
- a. Em passes el Cadí, si us plau? El necessito per a fer el pastís.
 - b. Em passes la Cadí, si us plau? La necessito per a fer el pastís.
50. Mousse 'Plat cuinat d'origen francès fet amb diferents ingredients que es quallen després de barrejar-los amb clara d'ou batuda, nata batuda o gelatina.'
- a. Maria, has de provar el mousse de iogurt i maduixa que fa la Júlia, t'encantarà.
 - b. Maria, has de provar la mousse de iogurt i maduixa que fa la Júlia, t'encantarà.
51. Hellmann's (MARCA) 'Maionesa.'
- a. M'encanta el Hellmann's, me'n posaria a tots els plats.
 - b. M'encanta la Hellmann's, me'n posaria a tots els plats.

52. Currywurst ‘Salsitxa alemanya rostida a la graella, sovint tallada en llesques i acompanyada de quètxup i curri en pols.’
- a. Diu que vol un currywurst per sopar abans de tornar a l’hotel.
 - b. Diu que vol una currywurst per sopar abans de tornar a l’hotel.
53. Lacasitos (MARCA) ‘Pastilletes de xocolata tenyides de diferents colors.’
- a. Aquell nen té la mania de menjar-se només els Lacasitos vermells.
 - b. Aquell nen té la mania de menjar-se només les Lacasitos vermelles.
54. Oreo (MARCA) ‘Galleta formada per dues galetes negres unides, com un sandvitx, amb una crema dolça i blanca.’
- a. Sucaré uns Oreos a la llet per estovar-los.
 - b. Sucaré unes Oreos a la llet per estovar-les.
55. Wantan ‘Peça de pasta fina farcida, en forma de farcellet o d’anella, originària de la cuina xinesa.’
- a. Fem wantans fregits, per sopar, o és massa?
 - b. Fem wantans fregides, per sopar, o és massa?
56. San Miguel (MARCA) ‘Cervesa.’
- a. M’encanta prendre’m un San Miguel després de dinar.
 - b. M’encanta prendre’m una San Miguel després de dinar.
57. Roibos ‘Beguda obtinguda per la infusió de fulles de roibos.’
- a. Vols alguna cosa? Una camamilla o un roibos?
 - b. Vols alguna cosa? Una camamilla o una roibos?
58. Miso ‘Pasta fermentada elaborada amb una barreja d’aigua, soja i ordi o arròs, de gust salat i amb un contingut proteic elevat, molt utilitzada en la cuina japonesa.’
- a. No m’ha agradat aquest miso, era massa salat.
 - b. No m’ha agradat aquesta miso, era massa salada.
59. El Castillo (MARCA) ‘Llet.’
- a. Prendré El Castillo fresc amb galetes.
 - b. Prendré El Castillo fresca amb galetes.
60. Gulasch ‘Estofat caldós de carns i verdures de diferents tipus, típic d’Hongria.’
- a. Ens han preparat un gulasch tan bo, que he repetit dues vegades.
 - b. Ens han preparat una gulasch tan bona, que he repetit dues vegades.
61. Massala txai ‘Beguda originària de l’Índia feta de te infusionat en aigua i llet.’
- a. Cada tarda, berena un Massala txai i un tros de coca de pa.

- b. Cada tarda, berena un Massala txai i un tros de coca de pa.
- 62. Feta 'Formatge tradicional de Grècia, fet amb llet d'ovella o de cabra.'
- a. Per mi no hi posis feta, em sembla massa àcid.
- b. Per mi no hi posis feta, em sembla massa àcida.
- 63. Guinness (MARCA) 'Cervesa torrada.'
- a. Posa'm un Guinness, si us plau.
- b. Posa'm una Guinness, si us plau.
- 64. Banxa 'Te verd japonès procedent de fulles madurades i assecades d'una manera natural durant tres anys.'
- a. Si vols, després anem a casa meva a prendre alguna cosa, tinc un banxa molt bo.
- b. Si vols, després anem a casa meva a prendre alguna cosa, tinc una banxa molt bona.
- 65. Kombu 'Alga bruna de color marró fosc i amb forma de l'amina, molt utilitzada en la cuina japonesa.'
- a. El kombu és molt utilitzat en la cuina japonesa, per exemple, com a base dels brous.
- b. La kombu és molt utilitzada en la cuina japonesa, per exemple, com a base dels brous.
- 66. Redbull (MARCA) 'Beguda energètica carbonatada.'
- a. No és gens sa prendre tant (o "tant de") Redbull.
- b. No és gens sa prendre tanta Redbull.
- 67. Nesquik (MARCA) 'Cacau en pols amb sucre per a dissoldre.'
- a. Jo no prenc Nesquik, el trobo massa dolç.
- b. Jo no prenc Nesquik, la trobo massa dolça.
- 68. Crep 'Pasta d'origen bretó a base de farina, llet o aigua, i ous, que se sol servir enrotllada o doblegada amb un farciment dolç o salat.'
- a. Anem a menjar un crep al restaurant bretó del Barri Vell.
- b. Anem a menjar una crep al restaurant bretó del Barri Vell.
- 69. Ricotta 'Formatge fet del sèrum de la llet d'ovelles, vaques o altres mamífers.'
- a. Faré un entrant de ricotta italià amb tomàquet i orenga.
- b. Faré un entrant de ricotta italiana amb tomàquet i orenga.

70. Fatush ‘Amanida elaborada amb hortalisses fresques, generalment tomàquet, enciam, cogombre i ceba, i amb trossos de pa de pita torrats o fregits, típica del Pròxim Orient.’
- a. No tinc gaire gana, et va bé si preparo una mica de fatush, que és lleugeret?
 - b. No tinc gaire gana, et va bé si preparo una mica de fatush, que és lleugereta?
71. Pascual (MARCA) ‘Llet.’
- a. Em pots preparar una mica de Pascual calent, si us plau? Jo no em puc aixecar.
 - b. Em pots preparar una mica de Pascual calenta, si us plau? Jo no em puc aixecar.
72. Cupcake ‘Pastís petit individual, de vegades farcit, decorat amb una capa de fondant o crema de mantega, originari de la pastisseria anglosaxona.’
- a. Li he comprat un cupcake per berenar.
 - b. Li he comprat una cupcake per berenar.

7.2. Taula núm. 1: Els resultats segons l'hiperònim i la desinència

Mot	Hiperònim	Mot femení	M. F. %	Mot masculí	M. M. %	Gènere Hiperònim	Coincidència G.H.-G.M.	Nom comercial	Desinència	Gènere no marcat de la desinència	Coincidència gènere-desinència
Actimel	Iogurt (líquid)	9	2,6%	335	97,4%	M	97,4%	Sí	C	M	97,4%
Ato	Llet	334	97,1%	10	2,9%	F	97,1%	Sí	V (-o)	M	2,9%
Baklava	Pastisset	125	36,3%	219	63,7%	M	63,7%	No	V (-a)	F	36,3%
Banxa	Te	64	18,6%	280	81,4%	M	81,4%	No	V (-a)	F	18,6%
Cacaolat	Batut	1	0,3%	343	99,7%	M	99,7%	Sí	C	M	99,7%
Cassoulet	Plat	234	68,0%	110	32,0%	M	32,0%	No	C	M	32,0%
Cebiche	Peix o marisc	40	11,6%	304	88,4%	M	88,4%	No	V (-e)	M	88,4%
Chenín	Raïm	41	11,9%	303	88,1%	M	88,1%	No	C	M	88,1%
Coca-Cola	Beguda	344	100,0%	0	0,0%	F	100,0%	Sí	V (-a)	F	100,0%
Coulis	Puré	75	21,8%	269	78,2%	M	78,2%	No	C	M	78,2%
Crep	Pasta	300	87,2%	44	12,8%	F	87,2%	No	C	M	12,8%
Crudités	Plat	279	81,1%	65	18,9%	M	18,9%	No	C (pl: -és)	M	18,9%
Cupcake	Pastís	51	14,8%	293	85,2%	M	85,2%	No	V (-e, angl.: cupca[k])	M	85,2%
Currywurst	Salsitxa	204	59,3%	140	40,7%	F	59,3%	No	C	M	40,7%
Damm	Cervesa	341	99,1%	3	0,9%	F	99,1%	Sí	C	M	0,9%
Dashi	Brou	54	15,7%	290	84,3%	M	84,3%	No	V (-i)	M	84,3%
Doritos	Xips	10	2,9%	334	97,1%	F	2,9%	Sí	C (pl: -os)	M	97,1%
El Castillo	Llet	285	82,8%	59	17,2%	F	82,8%	Sí	V (-o)	M	17,2%
Esrom	Formatge	38	11,0%	306	89,0%	M	89,0%	No	C	M	89,0%
Fainé	Pasta	226	65,7%	118	34,3%	F	65,7%	No	V (-é)	M	34,3%
Fatush	Amanida	210	61,0%	134	39,0%	F	61,0%	No	C	M	39,0%
Feta	Formatge	103	29,9%	241	70,1%	M	70,1%	No	V (-a)	F	29,9%
Gofre	Pastís	64	18,6%	280	81,4%	M	81,4%	No	V (-e)	M	81,4%

Graviera	Formatge	68	19,8%	276	80,2%	M	80,2%	No	V (-a)	F	19,8%
Guacamole	Preparat	18	5,2%	326	94,8%	M	94,8%	No	V (-e)	M	94,8%
Guenmatxa	Beguda	200	58,1%	144	41,9%	F	58,1%	No	V (-a)	F	58,1%
Guinness	Cervesa	334	97,1%	10	2,9%	F	97,1%	Sí	C	M	2,9%
Gulasch	Estofat	51	14,8%	293	85,2%	M	85,2%	No	C	M	85,2%
Gyosa	Pasta	283	82,3%	61	17,7%	F	82,3%	No	V (-a)	F	82,3%
Häagen-Dazs	Gelat	11	3,2%	333	96,8%	M	96,8%	Sí	C	M	96,8%
Hellmann's	Maionesa	306	89,0%	38	11,0%	F	89,0%	Sí	C	M	11,0%
Hummus	Puré	9	2,6%	335	97,4%	M	97,4%	No	C	M	97,4%
Kefta	Pilota	245	71,2%	99	28,8%	F	71,2%	No	V (-a)	F	71,2%
Kit Kat	Barreta	5	1,5%	339	98,5%	F	1,5%	Sí	C	M	98,5%
Kombu	Alga	200	58,1%	144	41,9%	F	58,1%	No	V (-u)	M	41,9%
Lacasitos	Pastilletes	13	3,8%	331	96,2%	F	3,8%	Sí	C (pl: -os)	M	96,2%
Lays	Patates	343	99,7%	1	0,3%	F	99,7%	Sí	C (pl: -s)	M	0,3%
Massala txai	Beguda	141	41,0%	203	59,0%	F	41,0%	No	V (-a)	M	59,0%
Matxa	Te	53	15,4%	291	84,6%	M	84,6%	No	V (-a)	F	15,4%
Miso	Pasta	113	32,8%	231	67,2%	F	32,8%	No	V (-o)	M	67,2%
Moritz	Cervesa	338	98,3%	6	1,7%	F	98,3%	Sí	C	M	1,7%
Mousse	Plat	278	80,8%	66	19,2%	M	19,2%	No	V (-e; no pronunciada)	M	19,2%
Muffin	Magdalena	107	31,1%	237	68,9%	F	31,1%	No	C	M	68,9%
Mussaca	Pastís	322	93,6%	22	6,4%	M	6,4%	No	V (-a)	F	93,6%
Nesquik	Cacau	14	4,1%	330	95,9%	M	95,9%	Sí	C	M	95,9%
Oreo	Galleta	291	84,6%	53	15,4%	F	84,6%	Sí	V (-o)	M	15,4%
Pascual	Llet	326	94,8%	18	5,2%	F	94,8%	Sí	C	M	5,2%
Pepsi	Beguda	338	98,3%	6	1,7%	F	98,3%	Sí	V (-i)	M	1,7%
Quiche	Pastís	308	89,5%	36	10,5%	M	10,5%	No	V (-e; no pronunciada)	M	10,5%
Ragú	Guisat	19	5,5%	325	94,5%	M	94,5%	No	V (-ú)	M	94,5%
Ramen	Sopa	123	35,8%	221	64,2%	F	35,8%	No	C	M	64,2%
Redbull	Beguda	41	11,9%	303	88,1%	F	11,9%	Sí	C	M	88,1%
Ricotta	Formatge	185	53,8%	159	46,2%	M	46,2%	No	V (-a)	F	53,8%
Roibos	Beguda	34	9,9%	310	90,1%	F	9,9%	No	C	M	90,1%

Sacher	Pastís	129	37,5%	215	62,5%	M	62,5%	No	C	M	62,5%
Sake	Beguda	13	3,8%	331	96,2%	F	3,8%	No	V (-e)	M	96,2%
Saltimbocca	Filet (de carn)	135	39,2%	209	60,8%	M	60,8%	No	V (-a)	F	39,2%
Samosa	Cresta	319	92,7%	25	7,3%	F	92,7%	No	V (-a)	F	92,7%
San Miguel	Cervesa	339	98,5%	5	1,5%	F	98,5%	Sí	C	M	1,5%
Suchard	Torró	51	14,8%	293	85,2%	M	85,2%	Sí	C	M	85,2%
Tahín	Pasta	65	18,9%	279	81,1%	F	18,9%	No	C	M	81,1%
Tempura	Pasta	332	96,5%	12	3,5%	F	96,5%	No	V (-a)	F	96,5%
Tiramisú	Pastís	10	2,9%	334	97,1%	M	97,1%	No	V (-ú)	M	97,1%
TriNa	Beguda	179	52,0%	165	48,0%	F	52,0%	Sí	V (-a)	F	52,0%
Tzatziki	Entrant	71	20,6%	273	79,4%	M	79,4%	No	V (-i)	M	79,4%
Vànocka	Pa	132	38,4%	212	61,6%	M	61,6%	No	V (-a)	F	38,4%
Wakame	Alga	213	61,9%	131	38,1%	F	61,9%	No	V (-e)	M	38,1%
Wantan	Peça (de pasta)	85	24,7%	259	75,3%	F	24,7%	No	C	M	75,3%
Xauarma	Carn	126	36,6%	218	63,4%	F	36,6%	No	V (-a)	F	36,6%
Yakisoba	Plat	54	15,7%	290	84,3%	M	84,3%	No	V (-a)	F	15,7%
Zurek	Sopa	196	57,0%	148	43,0%	F	57,0%	No	C	M	43,0%

7.3. Taula núm. 3: L'edat dels informants

Manlleu	Gènere	D'11 a 17	De 18 a 25	De 26 a 40	De 41 a 65	De 66 a 85	Més de 85	Total
Coulis	M	4	39	32	180	14	0	269
	F	4	11	8	47	4	1	75
Häagen-Dazs	M	7	49	38	222	16	1	333
	F	1	1	2	5	2	0	11
Zurek	M	6	26	18	91	7	0	148
	F	2	24	22	136	11	1	196
Guacamole	M	8	50	39	213	16	0	326
	F	0	0	1	14	2	1	18
Ato	M	3	2	1	3	1	0	10
	F	5	48	39	224	17	1	334
Tzatziki	M	4	43	32	179	14	1	273
	F	4	7	8	48	4	0	71
Sacher	M	5	29	22	146	12	1	215
	F	3	21	18	81	6	0	129
Actimel	M	8	49	40	221	16	1	335
	F	0	1	0	6	2	0	9
Cassoulet	M	3	26	16	58	7	0	110
	F	5	24	24	169	11	1	234
Damm	M	1	0	0	0	2	0	3
	F	7	50	40	227	16	1	341
Kefta	M	4	11	17	60	7	0	99
	F	4	39	23	167	11	1	245
Tiramisú	M	8	48	39	222	16	1	334
	F	0	2	1	5	2	0	10
Ragú	M	8	47	36	218	15	1	325
	F	0	3	4	9	3	0	19
Vànocka	M	4	31	25	138	13	1	212
	F	4	19	15	89	5	0	132
Moritz	M	1	0	0	3	2	0	6
	F	7	50	40	224	16	1	338
Quiche	M	1	3	4	25	2	1	36
	F	7	47	36	202	16	0	308
Crudités	M	2	24	10	27	2	0	65
	F	6	26	30	200	16	1	279
Saltimbocca	M	3	25	17	153	10	1	209
	F	5	25	23	74	8	0	135
Lays	M	0	0	0	1	0	0	1
	F	8	50	40	226	18	1	343
Graviera	M	3	34	31	193	14	1	276
	F	5	16	9	34	4	0	68
Cebiche	M	6	44	37	201	15	1	304
	F	2	6	3	26	3	0	40
Samosa	M	2	3	0	18	2	0	25
	F	6	47	40	209	16	1	319
Fainé	M	3	22	20	65	8	0	118
	F	5	28	20	162	10	1	226
Trina	M	1	7	19	130	8	0	165
	F	7	43	21	97	10	1	179
Gofre	M	6	45	37	179	12	1	280

	F	2	5	3	48	6	0	64
Wakame	M	5	31	15	77	3	0	131
	F	3	19	25	150	15	1	213
Dashi	M	4	47	33	190	15	1	290
	F	4	3	7	37	3	0	54
Coca-Cola	M	0	0	0	0	0	0	0
	F	8	50	40	227	18	1	344
Yakisoba	M	6	47	37	189	10	1	290
	F	2	3	3	38	8	0	54
Muffin	M	8	42	31	148	8	0	237
	F	0	8	9	79	10	1	107
Doritos	M	7	49	40	222	15	1	334
	F	1	1	0	5	3	0	10
Chenín	M	5	44	35	205	13	1	303
	F	3	6	5	22	5	0	41
Ramen	M	7	47	37	122	8	0	221
	F	1	3	3	105	10	1	123
Matxa	M	5	45	36	190	14	1	291
	F	3	5	4	37	4	0	53
Suchard	M	6	50	38	185	13	1	293
	F	2	0	2	42	5	0	51
Hummus	M	7	50	39	221	17	1	335
	F	1	0	1	6	1	0	9
Xauarma	M	5	32	30	140	10	1	218
	F	3	18	10	87	8	0	126
Pepsi	M	2	1	1	1	1	0	6
	F	6	49	39	226	17	1	338
Mussaca	M	2	6	5	6	3	0	22
	F	6	44	35	221	15	1	322
Guenmatxa	M	3	19	16	100	6	0	144
	F	5	31	24	127	12	1	200
Cacaolat	M	8	50	40	227	17	1	343
	F	0	0	0	0	1	0	1
Tempura	M	4	1	1	6	0	0	12
	F	4	49	39	221	18	1	332
Baklava	M	5	28	19	154	12	1	219
	F	3	22	21	73	6	0	125
Esrom	M	6	48	33	203	15	1	306
	F	2	2	7	24	3	0	38
Sake	M	3	48	38	224	17	1	331
	F	5	2	2	3	1	0	13
Kit Kat	M	8	50	40	223	17	1	339
	F	0	0	0	4	1	0	5
Tahín	M	7	45	35	178	13	1	279
	F	1	5	5	49	5	0	65
Gyosa	M	2	2	3	47	7	0	61
	F	6	48	37	180	11	1	283
Cadí	M	5	20	20	119	8	1	173
	F	3	30	20	108	10	0	171
Mousse	M	1	12	8	43	2	0	66
	F	7	38	32	184	16	1	278
Hellmann's	M	5	5	7	20	1	0	38
	F	3	45	33	207	17	1	306

Currywurst	M	5	32	18	78	7	0	140
	F	3	18	22	149	11	1	204
Lacasitos	M	8	50	39	220	13	1	331
	F	0	0	1	7	5	0	13
Oreo	M	2	4	1	43	3	0	53
	F	6	46	39	184	15	1	291
Wantan	M	7	41	29	173	8	1	259
	F	1	9	11	54	10	0	85
San Miguel	M	1	0	1	2	1	0	5
	F	7	50	39	225	17	1	339
Roibos	M	5	44	37	209	14	1	310
	F	3	6	3	18	4	0	34
Miso	M	4	40	28	149	9	1	231
	F	4	10	12	78	9	0	113
El Castillo	M	5	12	7	33	2	0	59
	F	3	38	33	194	16	1	285
Gulasch	M	6	41	34	194	17	1	293
	F	2	9	6	33	1	0	51
Massala txai	M	4	34	27	132	6	0	203
	F	4	16	13	95	12	1	141
Feta	M	2	40	29	158	11	1	241
	F	6	10	11	69	7	0	103
Guinness	M	2	1	0	6	1	0	10
	F	6	49	40	221	17	1	334
Banxa	M	3	43	30	187	16	1	280
	F	5	7	10	40	2	0	64
Kombu	M	5	31	16	87	5	0	144
	F	3	19	24	140	13	1	200
Redbull	M	7	45	39	197	15	0	303
	F	1	5	1	30	3	1	41
Nesquik	M	6	50	39	220	15	0	330
	F	2	0	1	7	3	1	14
Crep	M	0	7	3	30	4	0	44
	F	8	43	37	197	14	1	300
Ricotta	M	3	19	17	111	9	0	159
	F	5	31	23	116	9	1	185
Fatush	M	7	29	14	77	6	1	134
	F	1	21	26	150	12	0	210
Pascual	M	1	1	3	12	1	0	18
	F	7	49	37	215	17	1	326
Cupcake	M	6	46	36	192	12	1	293
	F	2	4	4	35	6	0	51